Alphen aan den Rijn

Aan
De heer J. van de Kolk
Fractievoorzitter SP Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3952184

Datum
15 september 2026

Contactpersoon
E. Neven

Team Beheer Openbare Ruimte

Onderwerp
Beantwoording artikel 40 vragen kindergraven

Geachte heer van de Kolk,

Op 31 juli jl. heeft u artikel 40 vragen gesteld ten aanzien van behoud en ruiming van kindergraven. Met deze brief beantwoorden wij u vragen.

Alvorens in te gaan op de specifieke vragen die u heeft gesteld, hecht het college eraan te refereren naar de recente besluitvorming door uw raad met betrekking tot de vaststelling van de verordening en tarieven. Het onderwerp kindergraven is daarbij specifiek aan de orde gekomen en nadien heeft, voortkomend uit een toezegging vanuit het college, een aanvullend gesprek met woordvoerders vanuit uw raad plaatsgevonden.

In de vragen wordt verwezen naar actuele ontwikkelingen in Gouda. Het college acht het van belang te benadrukken dat de situatie in Gouda niet vergelijkbaar is met de werkwijze en standaarden die de gemeente Alphen aan den Rijn hanteert.

Waar in Gouda sprake is van een commerciële organisatie die het beheer uitvoert, beheert de gemeente Alphen aan den Rijn de acht gemeentelijke begraafplaatsen zelf.

Om deze reden kunnen ontwikkelingen en keuzes die in Gouda worden gemaakt niet zonder meer worden vergeleken met de situatie binnen de gemeente Alpen aan den Rijn.

Met uitvaartverzorgers wordt via de ambtelijke organisatie regelmatig en constructief overleg gevoerd, maar hun rol beperkt zich tot de dienstverlening rondom uitvaarten. Het beheer van de begraafplaatsen en de uitvoering van het gemeentelijke beleid blijven nadrukkelijk een verantwoordelijkheid van de gemeente.

1. **Beschikt de gemeente Alphen aan den Rijn over specifiek beleid ten aanzien van kindergraven op de gemeentelijke begraafplaatsen? Zo ja, kan het college dit beleid met de gemeenteraad delen?**

   De beleidsuitgangspunten 2026 zijn:
   Voor de algemene kindergraven die vóór 1 januari 2014 zijn uitgegeven (265 stuks) op de algemene begraafplaatsen Roemer in Boskoop, Vrederust in Benthuizen, Hazerswoude-Dorp en Koudekerk aan den Rijn gelden de volgende bepalingen: De graven worden niet geruimd, voor zolang er bij de gemeente een belanghebbende bekend is en deze zelf zorg draagt voor het onderhoud van het graf, en voor zolang de betreffende begraafplaats niet is opgeheven. Er wordt in deze graven niet meer begraven of bijgeplaatst. Deze graven vallen onder bewaarwaardige graven, zie ook hoofdstuk 8 van de beleidsuitgangspunten 2026 en in de beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen Alphen aan den Rijn 2026 artikel 12.3.

2. **Hoeveel kindergraven bevinden zich momenteel op de gemeentelijke begraafplaatsen binnen de gemeente Alphen aan den Rijn?**

   Er zijn 99 particuliere kindergraven bekend volgens de destijds geldende beleidslijnen, deze zijn uitgegeven voor 10/20/30/40 of 50 jaar. Er zijn 169 algemene kindergraven bekend volgens de destijds geldende beleidslijnen met graftermijnen uitgegeven voor 20 jaar.

3. **Zijn in de afgelopen tien jaar kindergraven geruimd of vervallen verklaard? Zo ja, om hoeveel graven gaat het en op welke begraafplaatsen heeft dit plaatsgevonden?**

   - Er zijn 2 particuliere kindergraven geruimd (op de Roemer en op de Oosterbegraafplaats, op verzoek nabestaanden);
   - Er zijn 17 algemene kindergraven geruimd (allemaal op Oosterbegraafplaats conform beleid);
   - Van 112 graven is termijn reeds verlopen en deze zouden volgens beleid geruimd kunnen worden. Een gedeelte van gedenktekens is verwijderd.

4. **Welke procedure hanteert de gemeente voordat wordt besloten een kindergraf te ruimen of een grafrecht te beëindigen?**
   Belanghebbenden (algemeen graf) of rechthebbenden (particulier graf) worden binnen 6 tot 12 maanden voor einde termijn aangeschreven dat termijn aflopend is. Voor particuliere graven worden rechthebbende in de gelegenheid gesteld om te verlengen.

   Algemene graven worden door de gemeente voor een bepaalde termijn uitgegeven. Na het aflopen van de termijn kan deze niet verlengd worden.

5. **Op welke wijze wordt vastgesteld dat de rechthebbende of andere nabestaanden daadwerkelijk zijn bereikt en op de hoogte zijn van een voorgenomen ruiming?**

Algemene graven:

Om zorg te dragen voor een goede administratie rondom de graven worden belanghebbenden of rechthebbenden aangeschreven (voor belanghebbenden is dit geen wettelijke verplichting) voor de voorgenomen ruiming.

Voor algemene graven ontvangen belanghebbenden een brief waarin staat vermeld dat termijn eindigt en t.z.t. geruimd gaat worden. In deze brief wordt wel de gelegenheid geboden om stoffelijke resten op te graven voor herbegraving of crematie.

Eénmaal per jaar wordt er daarnaast op publicatiebord een ruimingslijst opgehangen met de te ruimen graven waarvan het termijn in voorgaande jaar is afgelopen.

Processtappen algemene graven

- 6-12 maanden brief voor einde termijn.
- Publicatie 1 jaar op informatie bord na afloop termijn.
- Hierna worden gedenktekens verwijderd (bovengrond ruimen)
- Incidentele verzoeken tot opgraven worden benaderd en uitgevoerd.
- Afhankelijk van praktijk situatie wordt daarna gehele vak geruimd.
- Dit hele proces duurt minimaal 2 jaar.

Particuliere graven
Bij een particulier graf ontvangen rechthebbenden een formulier om te verlengen of hier van af te zien. (dit is een controle voor de gravenadministratie of rechthebbenden zijn bereikt).

Processtappen particuliere graven

- 6-12 maanden brief voor einde termijn.
- Publicatie 1 jaar op informatie bord na afloop termijn.
- Hierna worden gedenktekens verwijderd (bovengrond ruimen)

6. Is het college bereid als uitgangspunt te hanteren dat kindergraven niet worden geruimd zolang er nabestaanden zijn die prijs stellen op het behoud van het graf?

Bij algemene kindergraven kunnen meerdere overledenen op verschillende lagen in hetzelfde graf begraven zijn. Nabestaanden worden bij uitgifte van een algemeen graf geïnformeerd dat het grafrecht na afloop van de vastgestelde termijn eindigt en dat het graf vervolgens kan worden geruimd, conform de geldende wet- en regelgeving en het gemeentelijk beleid. Omdat een algemeen graf na afloop van de uitgiftetermijn opnieuw beschikbaar moet kunnen worden gesteld, is het niet mogelijk om individuele overledenen in het graf te laten rusten zolang nabestaanden daar prijs op stellen.

Wel worden belanghebbenden voorafgaand aan een algehele ruiming in de gelegenheid gesteld een verzoek in te dienen voor opgraving en herbegraving of crematie van hun dierbare. Op deze wijze wordt nabestaanden de mogelijkheid geboden om de stoffelijke resten te behouden.

Daarnaast onderzoekt het college of tarieven voor een algemeen kindergraf kunnen vervallen, dit ook naar aanleiding van de bespreking recent door uw raad. Hiermee wordt voorkomen dat nabestaanden in de toekomst nog voor deze situatie komen te staan en wordt een extra tegemoetkoming geboden aan ouders en andere nabestaanden.

7. **Is het college bereid het gemeentelijk beleid, indien nodig, aan te passen zodat ruiming van kindergraven uitsluitend plaatsvindt nadat de betrokken nabestaanden daarmee uitdrukkelijk hebben ingestemd?**

   Het college begrijpt de bijzondere gevoeligheid die gepaard gaat met kindergraven en hecht grote waarde aan een zorgvuldige omgang met de wensen van nabestaanden. Het college is van mening dat het huidige proces, zoals beschreven in de antwoorden op vraag 5 en 7, hierin voldoende waarborgen biedt. Daarbij wordt actief contact gezocht met nabestaanden en is er ruimte voor maatwerk, zodat zoveel mogelijk rekening kan worden gehouden met individuele omstandigheden en wensen.
   Gelet hierop ziet het college op dit moment geen aanleiding om het beleid aan te passen in de zin dat ruiming van kindergraven uitsluitend kan plaatsvinden na uitdrukkelijke instemming van nabestaanden. Het college blijft wel aandacht houden voor een zorgvuldige uitvoering van de bestaande procedures en voor een respectvolle benadering van betrokkenen.

8. **Indien een direct rechthebbende niet meer kan worden achterhaald, welke aanvullende inspanningen verricht de gemeente om andere nabestaanden op te sporen voordat tot ruiming wordt overgegaan?**

   Indien een direct rechthebbende niet kan worden achterhaald, verricht de gemeente aanvullende inspanningen om eventuele nabestaanden alsnog de gelegenheid te bieden zich te melden. Zo wordt gedurende een periode van één jaar een kennisgeving bij het betreffende graf geplaatst, waarin nabestaanden worden opgeroepen contact op te nemen met de gemeente.
   Wanneer binnen deze termijn geen reactie wordt ontvangen en er geen rechthebbende of andere belanghebbende kan worden vastgesteld, wordt de verdere afhandeling uitgevoerd overeenkomstig de procedure zoals vastgelegd in artikel 16 van de beheerverordening. Op deze wijze wordt zorgvuldig gehandeld en krijgen nabestaanden voldoende gelegenheid om hun betrokkenheid kenbaar te maken voordat eventuele vervolgstappen worden gezet.

9. **Is het college bereid de gemeentelijke regelgeving en uitvoeringspraktijk te toetsen op de bescherming van kindergraven en de raad hierover te informeren?**

Het college is van mening dat de bescherming van kindergraven en de daarbij behorende procedures voldoende zijn geborgd in de geldende beheerverordening. Daarnaast ziet het college erop toe dat deze regelgeving door medewerkers zorgvuldig en conform de vastgestelde procedures wordt uitgevoerd.

Gelet hierop ziet het college op dit moment geen aanleiding om de gemeentelijke regelgeving en uitvoeringspraktijk afzonderlijk te toetsen. Het college acht de bestaande kaders en de huidige uitvoeringspraktijk toereikend om een zorgvuldige en respectvolle omgang met kindergraven te waarborgen. Daarom is het college niet voornemens een aanvullende toetsing uit te voeren of de raad hierover afzonderlijk te informeren.

10. Deelt het college de opvatting van de SP dat bij kindergraven niet alleen de juridische aspecten van grafrechten, maar juist ook de menselijke maat, het respect voor het verdriet van nabestaanden en de maatschappelijke betekenis van een blijvende herinneringsplaats leidend dienen te zijn? Zo ja, op welke wijze geeft het college hier invulling aan?

Ja, het college deelt de opvatting dat bij kindergraven niet alleen de juridische aspecten van grafrechten van belang zijn, maar juist ook de menselijke maat, het respect voor het verdriet van nabestaanden en de maatschappelijke betekenis van een blijvende herinneringsplaats. Kindergraven vertegenwoordigen voor veel nabestaanden een bijzondere en emotioneel waardevolle plek van herinnering.
Het college geeft hier invulling aan door in de uitvoering van het beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen oog te hebben voor de persoonlijke omstandigheden van betrokkenen en, waar mogelijk binnen de geldende wet- en regelgeving en de beheerverordening van de gemeente Alphen aan den Rijn, maatwerk toe te passen. Daarbij wordt zorgvuldig gecommuniceerd met rechthebbenden en nabestaanden en wordt gezocht naar passende oplossingen wanneer zich bijzondere situaties voordoen.
Tegelijkertijd acht het college het van belang dat de juridische kaders rondom grafrechten zorgvuldig worden toegepast. Deze bieden duidelijkheid en rechtszekerheid voor alle betrokkenen en dragen bij aan een gelijke behandeling van rechthebbenden. Het college streeft ernaar hierbij steeds een zorgvuldige balans te vinden tussen de menselijke maat en een rechtmatige en consistente uitvoering van het beleid.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,	de burgemeester,
F. (Flora) van den Berg	F.D. (Erik) van Heijningen